

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 33439-2024

Medewerker	:	Marchien Hoffer
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	24 september 2024
Portefeuillehouder	:	Wethouder Hans Olthof

BIJLAGEN:
<p>AFGESTEMD MET</p> <p>☒ team Communicatie en Ondersteuning</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Persbericht toevoegen</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Publicatie in IJsselberichten/Huis aan Huis Reklamix opnemen</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Publicatie voor op de website en en social media</p> <p>☒ anders, nl. Gerwin Brinkman, financiën</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Bijdrage van gemeente Olst-Wijhe aan 1001 hectare kruidenrijk grasland</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met het voorstel om boeren in Olst-Wijhe de mogelijkheid te geven om maximaal 6 ha kruidenrijk grasland te realiseren voor een gereduceerd tarief.
2. Hiervoor € 10.000,- beschikbaar te stellen. Van dit bedrag wordt €5.000,- gedekt uit het budget voor Klimaatadaptatie en €5.000,- uit het budget van Ruimtelijke ordening algemeen.
3. De raad te informeren via de raadsnieuwsbrief.

SAMENVATTING

In 2020 zijn LTO Nederland en Urgenda gestart met '1001hectare', een initiatief gericht op kruidenrijkdom in grasland. Het doel van het initiatief is om boeren op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met kruidenrijk grasland, zodat uiteindelijk zo veel mogelijk boeren de stap gaan zetten van regulier (monocultuur) grasland naar kruidenrijk grasland. Kruidenrijk grasland heeft ten opzichte van regulier grasland een positief effect op bodem, klimaat, waterberging en biodiversiteit én het biedt een afwisselender beeld. Momenteel is er geld vanuit provincies en LVVN beschikbaar gesteld aan dit initiatief, waardoor boeren in het hele land een aanvraag kunnen doen voor zaaigoed voor maximaal 3 hectare kruidenrijk grasland. De prijs van het zaaigoed is nagenoeg gelijk aan dat van reguliere grasmengsels. In het voorjaar van 2024 is gemeente Olst-Wijhe door LTO gevraagd ook een bijdrage te leveren aan het initiatief. De gemeente heeft besloten het initiatief te ondersteunen, waardoor boeren in onze gemeente og eens 3 hectare grasland extra kunnen inzaaien en dus voor maximaal 6 hectare aan zaaigoed voor kruidenrijke grasmengsels kunnen aanschaffen.

Het college van B&W is benaderd met een verzoek om deel te nemen aan het initiatief van Urgenda en LTO om boeren kennis te laten maken met kruidenrijk grasland. Met een bijdrage van de gemeente (gevraagd wordt €15.000,- voor in totaal 100 hectare) kunnen boeren in onze gemeente met korting productieve graskruidenmengsels aanschaffen. Ook de beide andere gemeenten in Salland zijn gevraagd deel te nemen. Gemeente Deventer heeft negatief besloten, gemeente Raalte heeft deelname met een bedrag van €15.000,- toegezegd.

BEOOGD RESULTAAT

Gezien de grootte van onze gemeente, het aantal boeren in onze gemeente en de financiële middelen, is het voorstel om niet de volledige €15.000,- toe te zeggen, maar een bijdrage van € 10.000,- te doen. Met dit bedrag kan 66 hectare regulier grasland in onze gemeente omgevormd worden naar kruidenrijk grasland.

KADER

- Deel II Bestuursakkoord 2022-2026 – Focus en Verbinding

ARGUMENTEN VOOR

- Het toevoegen van kruidenrijk grasland is één van de maatregelen die bijdragen aan doelen op het gebied van biodiversiteit en bodemkwaliteit. Aangezien we in Nederland kampioen biodiversiteitsverlies zijn (bron: NOS [Nederland kampioen biodiversiteitsverlies, 'de natuur staat er dramatisch voor'](#)) is het belangrijk kansen te grijpen om de biodiversiteit te stimuleren.
- De gemeente Olst-Wijhe beschikt over een groot areaal agrarisch grasland, in 2023 was dit 5.551 ha. Van dit areaal is 486 ha natuurlijk grasland (bron: CBS). Er is dus ruime mogelijkheid om het areaal kruidenrijk grasland uit te breiden.
- Het initiatief is een samenwerking van Urgenda en LTO. In de huidige tijd waarin sprake is van maatschappelijke polarisatie en grote verschillen van inzicht tussen boeren en natuurorganisaties, is dit een prijzenswaardige samenwerking.
- De agrarische sector staat voor een grote opgave en er gebeurt veel in het landelijk gebied. Ook als gemeente merken we dit. Er is veel onzekerheid over de mogelijkheden die boeren in de toekomst krijgen om de transitie van het landelijk gebied te realiseren. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is stop gezet, een vervangend plan is nog in ontwikkeling. De provinciale uitwerking van het NPLG, het PPLG, staat ter discussie. Het werken aan de stikstofopgave gaat traag. Een bijdrage aan het initiatief van Urgenda en LTO betekent een steun in de rug voor boeren die ondanks de traagheid bij de overheid, stappen willen blijven zetten in de gewenste richting.
- Deelname aan het initiatief biedt de mogelijkheid om actief naar buiten te communiceren, waardoor we als gemeente duidelijk maken dat we graag bijdragen aan het verbeteren van de biodiversiteit en de bodem én boeren waar mogelijk steunen in de transitie van de landbouw.

ARGUMENT TEGEN

- Als het kruidenrijk grasland in de praktijk tegen blijkt te vallen, kunnen boeren ervoor kiezen om bij het volgende inzaaimoment toch weer terug te gaan naar regulier grasland. Als boeren dit doen betekent dit geen duurzame verandering van het grasland. Uit een enquête die is uitgevoerd door Urgenda blijkt echter dat tot nu toe ruim driekwart van de boeren doorgaat met kruidenrijk grasland. Als dit percentage boeren ook in Olst-Wijhe doorgaat met dit kruidenrijk grasland, betekent dat een groei van ongeveer 25% van het areaal kruidenrijk grasland in onze gemeente (gerekend met de landelijke bijdrage plus de gemeentelijke bijdrage).
- Het is afhankelijk van het beheer door de boer hoe groot de bijdrage van het kruidenrijke grasland aan de biodiversiteit is. Als de boer het maaien heel intensief blijft doen, zullen kruiden niet tot bloei komen en wordt de biodiversiteit bovengronds dus minder gestimuleerd dan bij een veel extensiever maaibeleid. De voordelen voor de ondergrondse biodiversiteit en de structuur van de bodem blijven ook bij een intensief maairegime bestaan. Dit komt doordat kruidenrijk grasland een gevarieerder wortelstelsel heeft en zorgt voor een diepere beworteling dan regulier grasland.

RISICO'S

Er wordt verwacht dat een deel van de boeren (ongeveer 25%) na een proefperiode van een aantal jaar weer terug zal gaan naar regulier grasland. Dit betekent dat 25% van de investering geen direct blijvend resultaat oplevert.

FINANCIËN

Van de gevraagde €10.000,- wordt €5.000,- gedekt uit de middelen voor klimaatadaptatie en €5.000,- uit het budget Ruimtelijke ordening algemeen.

DUURZAAMHEID

Een bijdrage aan het initiatief betekent een hele concrete bijdrage aan de transitie van het landelijk gebied. Deze transitie is gericht op meer duurzame, klimaat adaptieve landbouw in Nederland.

COMMUNICATIE

Communicatie over deelname van de gemeente aan dit initiatief zetten we ruim in. Dit doen we aan de ene kant om hiermee duidelijk te maken dat we als gemeente de boeren graag steunen bij de opgaven die er op hen afkomen. Aan de andere kant heeft de communicatie als doel om zo veel mogelijk boeren te informeren dat zij voor een gereduceerd tarief kruidenrijk grasland in kunnen zaaien. Boeren lezen over het algemeen eerder de (plaatselijke) kranten dan digitale informatiebronnen.

PLANNING EN UITVOERING

Zodra er groen licht is voor een bijdrage vanuit de gemeente aan het initiatief, worden LTO Salland en Urgenda hierover geïnformeerd en vindt ambtelijk nadere afstemming plaats af over de uitvoering en de communicatie. Openstelling voor de regeling voor boeren in de gemeente Olst-Wijhe wordt verder geregeld door Urgenda/LTO. Geïnteresseerde boeren kunnen zich bij openstelling inschrijven via de website [1001 hectare kruidenrijk grasland. \(1001ha.nl\)](http://1001ha.nl)